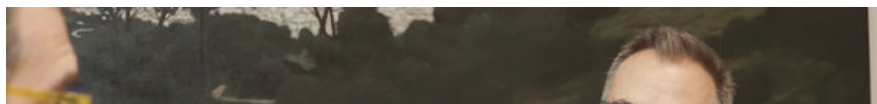

ENTREVISTES / ALBERT CORTINA

/ Català. Castellano. English.
/ Qui som
/ Edició impresa
/ Contacte

/ Seguiu-nos

/ La UIC

Activitat

≡ ≡ ≡ **ENTREVISTES** / REPORTATGES / VEUS / A FONTS / ALUMNI / BÀSICS / VÍDEOS ≡ ≡ ≡

Les frases

Els 'transhumanistes' són els nous gnòstics del segle XXI

Quan siguem 'superlongeus', els nanorobots connectaran el nostre cervell a un exocòrtex al núvol i se'ns multiplicaran les capacitats exponencialment

Tot apunta que el "millorament humà" crearà un nou sistema de "castes biotecnològiques"

¿En què es convertirà l'espècie humana i quins efectes tindrà aquesta transformació sobre la consciència dels individus i del conjunt de la humanitat?

Per resoldre els conflictes i crear les oportunitats en aquesta nova etapa de la civilització caldrà un

"EL QUE HI HA EN JOC ÉS EL QUE SEREM D'ARA EN ENDAVANT"

Per Jaume Figa i Vaello, 04.12.2017
En Dret, Humanitats, Món, Societat

Fa quatre anys, l'**Albert Cortina**, advocat i urbanista, va ser convidat a Poblet a participar en un seminari internacional sobre la convergència de les tecnologies emergents en l'ésser humà. "Els urbanistes ens hem preocupat de les ciutats intel·ligents i de les tecnologies aplicades a l'hàbitat, al territori i al paisatge, així com dels ciutadans": que d'això anava a parlar. Però potser pel lloc —un entorn monacal que convida a la reflexió—, o potser pels temes que realment es van tocar, el rumb professional de Cortina va fer un gir de 180 graus. "Vaig descobrir el transhumanisme i les seves intencions entorn al que anomenen 'millorament humà' i com les ciències socials, l'ètica i el dret tenen tant per dir sobre això".

El transhumà: un ésser humà en transformació, amb capacitats físiques i cognitives superiors a les d'un humà normal; a mig camí del posthumà: un ésser natural-artificial amb unes capacitats que sobrepassen radicalment les possibilitats de l'home actual. "Aquesta superioritat —reflexiona Cortina— seria tal que eliminaria qualsevol ambigüïtat entre un humà i un posthumà: completament diferent i més perfecte". Hi ha molts diners en joc —milers de

milions de dòlars—, en la cerca de la “singularitat tecnològica” o el que anomenen, simplement, “Singularitat”. Calico, per exemple, una de les companyies més críptiques de Google, busca posar fi a l'envelliment. Segons **Ray Kurzweil**, director d'enginyeria del cercador, acabarem connectant el nostre cervell a un exocòrtex al núvol, de manera que se'ns multiplicaran exponencialment les capacitats. Després, assegura Kurzweil, “serà anacrònic tenir un cos”. Això passarà el 2045: data de la Singularitat. El 2008, quan es va fundar la Singularity University, **Larry Page**, CEO de Google, va proclamar: “Necessitem formar la gent per canviar el món”.

Quan llegeixes aquestes coses, no saps si s'està parlant de ciència-ficció o de realitat...

Doncs només Calico, fundada el 2013, va partir d'un pressupost de més de 1.400 milions de dòlars, el doble de l'anyal del CSIC: no sembla que ho considerin ciència-ficció, no?

... ; ara bé: és veritat, la ciència canvia moltes coses, però no podrà substituir la persona; no ho accepten els transhumanistes?

HUMANOPTIMISTES

Tot va començar un 29 de setembre de fa quatre anys, el 2013. **Albert Cortina** i **Miquel Àngel Serra**, la combinació entre un advocat i urbanista i un científic, professor a la Universitat Pompeu Fabra, va encendre una metxa. Aquell dia, a *La Vanguardia*, cadascú, des de la seva perspectiva professional, va parlar sobre una cosa nova: la força que anava guanyant un moviment aleshores amb prou feines conegut a Espanya. El *transhumanisme* i el “millorament humà”, *H+*. Humans o *posthumans*. Els articles es van publicar, també, al web i, com si es tractés d'una autèntica àgora, el debat no es va fer esperar. “Ens va sorprendre veure —explica Cortina— com els comentaris eren realment profunds”: un catedràtic, un professor universitari, un filòsof, un doctor arquitecte... “En aquell moment, ens deien que parlàvem de ciència-ficció i que era una qüestió de llarg termini. Però el més increïble és veure com han passat

En realitat, tot i que diuen que són hereus de l'humanisme, és una ideologia antihumanista perquè no pretén perfeccionar el projecte humà, sinó superar-lo: canviar radicalment la condició i la naturalesa humanes. La seva meta final és que els éssers humans deixin pas als *posthumans* cibernètics, tant si es tracta d'uns organismes tecnològics evolucionats com d'uns cíborgs prou sintètics com perquè la biologia i la naturalesa ja no siguin determinants en l'evolució.

Això del “millorament humà”...

Sí, de l'anglès *human enhancement*: la pretensió de crear una “nova humanitat” formada per *transhumans* i/o *posthumans*. Ho simplifiquen amb el símbol *H+*, de *humane plus*. És clar que poden ser positives l'evolució i la innovació tecnològica, però quan se supediten a potenciar la persona i ajudar-la en les seves necessitats i discapacitats, no per eliminar-la. Els *transhumanistes* són uns *tecnoptimistes*, però uns autèntics *humanopessimistes*. Per a ells, la malaltia, la vulnerabilitat, el patiment... fins i tot la condició mortal, són mals que s'han d'eliminar sigui com sigui, sense condicions. Per això jo prefereixo el lema de l'humanisme avançat: *Més Humans, +H*.

És a dir?

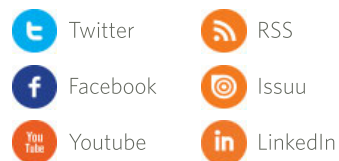
autèntic lideratge compartit entre les humanitats i les ciències

Hem de ser conscients dels riscos i desafiaments socials i ètics de l'expansió de les “màquines”, però això no vol dir que els haguem de tenir por

Crec en el perfeccionament del projecte humà, però hem de tenir en compte que tot el que podem fer no sempre ens convé

Jo aposto per un humanisme avançat, que és essencialment optimista

Seguiu-nos

Temes

ADE. Alumni. Arquitectura. Bioètica. Ciències. Ciències Salut. Cinema. Comunicació. Dret. Economia. Educació. Empresa. Esports. Europa. Família. Fisioteràpia. Humanitats. Infermeria. Medicina. Món. Odontologia. Religió. Societat. Universitat.

Cercar

Cercar

Editorial

només quatre anys i diversos sectors ja entenen perfectament que és una realitat present i de màxima importància". "Ens hi va — diu — la nostra supervivència com a éssers humans".

Avui, Cortina recorre països de tot el món parlant de l'*humanisme avançat*, "que proposa aquests temes des de les humanitats i de les ciències socials". Així, dels *humanopessimistes*, que proposen superar la nostra espècie, als *humanoptimistes*, que creuen que l'humà troba el sentit de la seva vida més enllà del més immediat. Cortina és d'aquests. Per això ha coordinat amb Serra una trilogia-debat sobre el tema; i per això, també, publica el seu nou llibre *Humanismo avanzado para una sociedad biotecnológica*. Amb una idea molt clara: "La societat vol saber i decidir sobre el seu futur; no podem, sense més ni més, deixar-ho en mans dels centres de recerca, dels governs i de les corporacions biotecnològiques".

múltiples, inclosa la intel·ligència espiritual, que és la dimensió genuïnament més humana.

Segons els *transhumanistes*, només som el cos i prou? No hi ha espai per a la dimensió espiritual?

Com dic, parlen de la ment, de la intel·ligència, més que del cos o de la nostra interioritat. Alguns pensen que la consciència emergirà en els nous éssers *posthumans*, com en algun moment va passar, durant l'evolució, en l'espècie humana. És una espiritualitat, de vegades, *new age*, de manera que alguns, quan parlen d'aquests temes, es refereixen més aviat a l'energia, la consciència universal, etc., més que a l'ànima immortal en el sentit cristià. Per descomptat, tenen una visió als antípodes de la concepció catòlica de la resurrecció de la carn... Com els seguidors del *new age*, els *transhumanistes* són els nous gnòstics del segle XXI.

Bé: millorem i vivim molts anys, els que vulguem, però després... què?

Després la "immortalitat cibernètica", segons **Ray Kurzweil**, president de la Singularity University, centre de recerca *transhumanista* situat a Silicon Valley i finançat, entre d'altres, per Google, quan siguem *superlongeus*, en el penúltim estadi, els nanorobots connectaran el nostre cervell a un exocòrtex al núvol i se'ns multiplicaran les capacitats exponencialment. A continuació, serà anacrònic tenir un cos biològic i el suport del nostre cervell serà artificial, de silici o un simple holograma. Després, com diu el filòsof *transhumanista* **Max More**, a l'últim estat d'aquesta evolució

Albert Cortina: El que hi ha en joc és el que serem d'ara en endavant

És al que em refereixo en el llibre *Humanismo avanzado para una sociedad biotecnológica*. Un humanisme avançat basat en una ètica universal integradora dels valors que la humanitat ha anat conformant al llarg dels segles mitjançant la saviesa perenne, les diverses tradicions religioses i espirituals i els corrents del pensament humanista. La clau fonamental que proposo és connectar el cervell amb el cor.

En quin sentit?

El *transhumanisme* i el paradigma tecnocràtic únicament se centren en el cervell, en la ment, en alguns aspectes reduccionistes de la intel·ligència. Per això creuen que la intel·ligència artificial, un cop arribi l'adveniment de la *Singularitat* que profetitzen, superarà la intel·ligència humana i ens veurem substituïts per ens tecnològics o per aquesta espècie *posthumana* de què parlem. El que proposo és molt diferent: se centra en el desenvolupament humà integral, obert a la transcendència. En la persona amb les seves capacitats i vulnerabilitats, en les intel·ligències

Una mort dolça

Per Jaume Figa i Vaello
El Nadal del 1962 Barcelona es va despertar blanca. Des de mitjanit van...
27.11.2017

El més

Llegit

Comentat

Treball en equip s'escriu amb 'h'

En Empresa, Humanitats

Transferència i èxit educatiu, una mirada al sistema finlandès

En Educació

El prodigi de la mà humana

En Humanitats

Des de Berna, Suïssa

En Odontologia

El més recent

Albert Cortina: El que hi ha en joc és el que serem...

Fa quatre anys, l'Albert Cortina, advocat i urbanista, va ser convidat a Poblet a participar en un seminari internacional sobre la...

tecnològica, la vida s'estendrà més enllà dels confins de la Terra, de manera que podrem habitar el cosmos.

Estem parlant, doncs, que només tindran accés a tot això els rics?

Efectivament! Tot apunta que el "millorament humà" crearà un nou sistema de "castes biotecnològiques". De fet, aquesta desigualtat pot crear una gravíssima fragmentació de la humanitat entre els "millorats" —una nova elit noocràtica que, a més de ser rica, això es dona per fet, estaria disposada a hibridar-se amb les tecnologies emergents—, i la resta de la humanitat, que a poc a poc veuria més minvades les seves capacitats orgàniques i cognitives, en relació amb aquests *transhumans* o *posthumans*: no disposaria dels diners per aplicar aquestes biotecnologies, o no estaria disposada a la hibridació per motius morals, religiosos, ideològics, culturals... Una desigualtat més gran i un greu risc de fragmentació de la humanitat, sí.

Una nova revolució industrial...

Podríem anomenar-la així, efectivament. Sens dubte, el desenvolupament de la intel·ligència artificial, la convergència de les tecnologies emergents —nanotecnologies, biotecnologies, tecnologies de la informació, tecnologies cognitives, robòtica, computació quàntica...— tindrà un impacte directe sobre la nostra essència com a éssers humans. Una quarta revolució industrial que podríem anomenar, també, "revolució de la intel·ligència": ¿En què es convertirà l'espècie humana i quins efectes tindrà aquesta transformació sobre la consciència dels individus i del conjunt de la humanitat?

Però, som realment conscients de tot això que comenta?

Em sembla que no. Estem en el moment més crucial de la història humana i no som plenament conscients del que suposaran aquests canvis disruptius i exponencials. Fixa't que el que hi ha en joc, a partir d'aquest "millorament humà", és el que serem d'ara en endavant com a persones.

No hi ha límits?

Sí, és clar que n'hi ha...; o, almenys, n'hi hauria d'haver. Jo aposto per avançar en aquest dret a la innovació, a voler anar més enllà, a ser creatius i avantguardistes, a millorar i ampliar les nostres capacitats físiques i cognitives, a millorar el nostre entorn, l'hàbitat humà i els nostres paisatges. Sens dubte, crec en el perfeccionament del projecte humà, però hem de tenir en compte que tot el que podem fer amb la nostra intel·ligència i que ens és permès fer amb la nostra llibertat, no sempre ens convé. Hi ha límits, condicionants ètics, principis morals i una responsabilitat personal i social que han de modular aquest dret a la innovació. Hi ha línies vermelles que no hauríem de traspasar.

I on són aquestes línies vermelles?

Heus aquí la qüestió, que diria Hamlet... La qüestió rau en el fet que, per a un científic, aquestes línies les estableix la pròpia comunitat científica amb els seus protocols d'actuació i codis ètics i, què passa quan, precisament, aquests límits es volen superar? Pensa que els *transhumanistes* més radicals diuen que no hi ha línies vermelles; es més: si n'hi hagués, caldria saltar-se-les totes. En realitat, sempre han existit

Subscriu-te al nostre newsletter:

Nom

Email

Enviar >>>

Accepto les condicions de privacitat.

Per entendre'ns

Ricardo M. Jiménez

La tecnologia empobreix el llenguatge?

Eduard Martí

És culpa meva

Ignasi de Bofarull

La revolució digital ens enxamparà jugant

Veure-les totes

Alumni

aquestes línies i no ens les podem carregar així com així. Des del concepte d'humanisme avançat que proposo, aprofundim en aquests temes des de les humanitats i les ciències socials per adaptar-nos adequadament a les noves fronteres humanes d'aquest segle XXI.

El problema és que aquesta visió no s'entén amb l'altra, oi?

Efectivament, tenim davant dos paradigmes difícilment reconciliables: el que podríem anomenar "tecnològic", basat en la innovació i el disseny biotecnològic il·limitat de la persona que emergeix amb força, i el paradigma de la sostenibilitat ambiental, social i econòmica que estem intentant implementar en l'àmbit planetari des de fa algunes dècades i que és conscient que hi ha límits. El primer ens proposa la hipermodernitat i el sistema neoliberal radical, i l'altre, una ecologia integral, concepte desenvolupat magníficament pel papa **Francesc** a la *Laudato Si'*. No obstant això, hem de trobar espais, procediments i institucions que permetin el diàleg entre aquestes mirades diverses i que facilitin la construcció d'un denominador comú que sigui la base per establir una ètica universal que ens ajudi a abordar la complexitat, la incertesa i els desafiaments que ens planteja el futur en un món globalitzat i hiperconnectat.

No serà fàcil...

No, però aquest diàleg i treball conjunt és imprescindible. El planeta blau i la família humana ens concerneixen a tots. Per resoldre els conflictes i crear les oportunitats en aquesta nova etapa de la civilització caldrà un autèntic lideratge compartit entre les humanitats i les ciències.

Així doncs, ens hem de prendre seriosament els plantejaments del *transhumanisme*?

És clar que sí! Hem de ser conscients de l'agenda que la ideologia *transhumanista* desenvolupa en l'àmbit global i adoptar un pensament crític davant els seus plantejaments i propostes. És una ideologia que ve guiada pel relativisme cultural, l'individualisme autoreferencial, l'emotivisme, les teories cibernètiques i unigènere, el tecnonihilisme, l'ecomodernisme, el *posthumanisme*, etc.

El *transhumanisme* té color polític?

Des dels seus inicis, s'ha hibridat de manera natural amb les noves formes que adopta la ideologia neoliberal i el neocapitalisme californià de Silicon Valley. No obstant això, també influeix poderosament en altres formes d'entendre l'economia i l'organització politico-social. Seria interessant fer un seguiment sobre com s'està introduint la ideologia *transhumanista* en la visió tecnoprogressista, en l'ecomodernisme o modernisme ambiental, en la ideologia de gènere i en les propostes comunitaristes i d'innovació social d'alguns partits de l'anomenada "nova política".

Davant d'aquest panorama, creu que cal témer l'amenaça de les "màquines"?

No hem de tenir por de res. Hem de ser conscients dels riscos i desafiaments socials i ètics de l'expansió de les "màquines", com les anomenes, però això no vol dir que els haguem de tenir por. I anticipar-nos a aquests riscos que la intel·ligència artificial pot suposar per als

Des de Dallas, Estats Units

Carlos Bara (Odontologia 2009) és

Històries de BCN

No posts found.

éssers humans: les “màquines” poden superar la intel·ligència lògica i racional de la nostra ment, però no tindran mai la saviesa del nostre cor. Amb el meu bon amic **Miquel Àngel Serra**, eminent científic, vam començar a obrir el debat, al nostre país, sobre aquests temes i penso que hem avançat molt. Tenim un repte davant nostre i tenim el deure de proposar els criteris científics, els principis ètics i l'ordenació jurídica necessaris per prevenir els efectes no desitjables i no desitjats de la convergència d'aquestes tecnologies emergents sobre l'ésser humà i la vida al planeta.

O sigui: vostè és més aviat optimista

Sí, és clar: per què no ho hauria de ser? Crec en l'ésser humà. Per això he volgut concloure el meu últim llibre amb un capítol titulat “No tingueu por!”. Penso que la visió de l'humanisme avançat —que, al cap i a la fi, coincideix substancialment amb la cristiana— és essencialment optimista. I és que, posats a triar, em quedo amb l'eternitat, no amb la simple immortalitat cibernètica, no et sembla?

Per Jaume Figa i Vaello, 04.12.2017
En Dret, Humanitats, Món, Societat

ANTERIOR

22.11.2017

Helena Perez Garcia: Sovint la inspiració em ve...

0 Comentaris

UIC MAGAZINE

1 Inicia sessió ▾

Recomana

Comparteix

Ordena pel Millor ▾

Comença la discussió...

INICIA SESSIÓ COM

O REGISTRA'T AMB DISQUS ?

Nom

Sigues el primer a comentar.

TAMBÉ A UIC MAGAZINE

¡Oh, bienvenidos; pasad, pasad!

7 comentaris • fa 4 anys

María José Díez Chueca — Genial comienzo !!!!!**¿Qué es el m-learning?**

1 comentari • fa 2 anys

Adhemar Silva — excelente el articulo muchas gracias**El progressisme que fa història**

1 comentari • fa 4 anys

Un de per aquí — Tota la raó! Tot ser humà, si se sent estimat, vol viure. A més, sempre hi ha possibilitats de ...**Es fácil hablar desde la tribuna**

1 comentari • fa 4 anys

Enric Gracia Jané — Estoy de acuerdo. Cuando los cuidados paliativos de calidad estén al ...

Subscriu-te Afegeix Disqus al teu lloc web Afegeix Disqus Afegeix Privacitat

QUI SOM

+1 és una publicació gratuïta editada per Direcció de Comunicació de la Universitat Internacional de Catalunya (UIC Barcelona). El Consell Editorial, que no comparteix necessàriament les opinions expressades a +1, es reserva el dret de publicar aquelles col·laboracions que no es corresponguin amb la línia editorial o els principis estètics que regeixen aquesta publicació.

EL MÉS VALORAT

Carles Capdevila: Sóc una persona xerraire que vol...

205 fans

FOTOBLOG

Ramon Bataller - La gent i el seu entorn (II). Little...

3011 visites

ENTREVISTES / REPORTATGES / VEUS / A FONS / ALUMNI / BÀSICS / VÍDEOS
 / Català. Castellano. English /Contacte /La UIC /Edició impresa
+1 UIC Magazine, sota llicència [Creative Commons](#)